

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: 1019

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;**
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs;**
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;**
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul.**

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul;**
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul;**
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul.**

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul;**
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;**
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul.**

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Punctaj acordat – 3,80 puncte

Motivare:

Analiza hotărârilor candidatului relevă încercările acestuia de a identifica aspectele cu adevărat relevante ale procesului și de a le realiza o prezentare corespunzătoare.

Cu toate acestea, o caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești în discuție este reprezentată de împrejurarea că, deși în cvasitotalitatea cazurilor, se reușește identificarea problematicii juridice de care depinde tranșarea raportului litigios, aceasta este redată de o manieră inadecvată, reflectând o capacitate de analiză și sinteză deficitară, circumscrisă unui stil propriu de motivare, inconfundabil.

Astfel, deși candidatul dezvoltă raționamente și oferă argumente juridice în susținerea propriei soluții adoptate în cadrul instanței de control judiciar, realizând, de regulă, încadrarea adecvată și răspunzând motivelor de apel/recurs, precum și apărărilor invocate, capacitatea sa de analiză este serios afectată prin folosirea frecventă a unor fraze lungi, cu paranteze explicative intercalate, de natură să distragă atenția cititorului, să fractureze cursivitatea mesajului și să îngreuneze înțelegerea raționamentului. În susținerea acestei observații, Comisia va menționa totalitatea hotărârilor ce au făcut obiectul verificărilor, indicând, doar cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 2(pag.12-13), 3(pag.16), 8(pag.11) și 10(pag.9-10) depuse de candidat și hotărârile nr. 1(pag.19-21), 10(pag.4-5), 20(pag.3), 28(pag.18) și 30(pag.18-19) selectate de către Comisie.

Trebuie remarcată, deopotrivă, și lipsa de preocupare a candidatului pentru o exprimare îngrijită, Comisia identificând, în cuprinsul hotărârilor, numeroase alegații de natură să afecteze, prin maniera defectuoasă de formulare, raționamentul propus: cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 3[„Faptul că ar avea titluri executorii (în sine acest fapt nu este dovedit în cauza de față din moment ce înscrisurile depuse reprezintă fișe sintetice și adrese interne, adică niște mijloace de evidență internă ale reclamantei, iar nu copii ale titlurilor executorii; de pildă, ținând seama că, potrivit acestor evidențe, o parte din datoria pârâtei este o amendă, titlul executoriu era procesul verbal necontestat sau, dacă a fost contestat, coroborat cu hotărârea de respingere a plângerii contravenționale) nu schimbă cu nimic cele de mai sus.” -pag. 4-5], 5 [„În acest sens se observă că nici timbrajul nu a luat în considerare două capete de cerere distincte și nici vreuna din toate instanțele care au analizat cauza de față (nici cele care au admis acțiunea!)” - pag.5], 7(pag.3), 8(pag.3), 11(pag.17), 14 („restituirea taxei judiciare de timbru nefiind condiționată de luare de act a renunțării la judecată” – pag.3) și 20(pag.3) selectate de către Comisie.

Mai mult, în unele situații, sunt folosite chiar o serie de exprimări hilare care nu ar trebui să se regăsească în conținutul formal, oficial al unor hotărâri judecătorești, sens în care menționăm hotărârile nr. 4 [„este un termen suspensiv pentru că doar în funcție de acest moment (care sigur va veni dacă s-a produs rezilierea contractului) se poate stabili existența/ întinderea și deci și executarea dreptului”], 11 [„argumentația din apelul pârâșilor este destul de confuză(în sensul de dezlănătă)”]; „indiferent de stilul de motivare(preluare, creare, mixt între cele două sau altele) trebuie ca motivarea să existe și să fie completă”; „este o afirmație generală pentru că nu justifică cele arătate mai sus, ci doar susține că faptele se încadrează (efectiv la grămadă, fără a diferenția într-un fel între lit b și c ale art. 2 din Legea nr. 11/1991”]; „dat fiind necesitatea rejudecării în tot a pricinii nu are niciun sens a se analiza restul motivelor de apel formulate” – pag. 18-20] și 30 („ față de cele expuse apare clar că instanța de apel (...) va respinge..”) selectate de Comisie și hotărârile nr. 4 [„nu poate constitui un temei al obligării Statului la vărsarea unui aport pe care l-a recuperat prin lege (deci nu îl mai dorește a-și produce efectele specifice de majorare a capitalului social al Fondului... cu valoarea acestuia, implicit de a se plăti acțiuni ale Fondului... pe acest temei)"] și 10 („ practică reclamanta pe această direcție se învâрте în jurul cozii”) depuse de candidat.

Nu în ultimul rând, tabloul este completat cu greșeli de ortografie și de punctuație (hotărârea nr. 3 - „*aceeași oameni*” depusă de candidat și hotărârea nr. 21 selectată de Comisie), inclusiv prin neprevenirea efectului neeufonic (hotărârile nr.2 și 7 depuse de candidat și hotărârile nr. 10 și 16 selectate de către Comisie), precum și cu erori de tehnoredactare (hotărârile nr. 1 - „*pe fon a solicitat*”; 4 - „*ideea retratării ad nutum a aportului*”, 5 - „*o în recurs*”; 7 - „*apelanții trebuia*”; „*pe această liniei de idei*” și 8 - „*mutadis mutandis*”, depuse de candidat și hotărârea nr. 11 - „*nerepsectarea contradictorialității*”, selectată de Comisie).

Toate aceste aspecte sunt de natură să submineze capacitatea de analiză și să afecteze atât calitatea hotărârii judecătorești, cât și imaginea instanței, iar, finalmente, și imaginea justiției.

Deși se remarcă atenția constantă a candidatului pentru soluționarea cu prioritate a excepțiilor procesuale și pentru respectarea limitelor judecății în căile de atac, inclusiv a prevederilor art. 499 C.proc.civ., vizând motivarea hotărârilor în recurs, în cvasitotalitatea hotărârilor judecătorești analizate nu este indicat temeiul de drept în baza căruia s-a procedat la adoptarea soluției în calea de atac.

În ceea ce privește prezentarea considerentelor hotărârilor atacate cu apel, a criticilor și apărărilor invocate de părțile litigante în faza devolutivă, candidatul alege să nu realizeze un efort de sinteză, preferând preluări ample ale acestora, insuficient sistematizate (numai cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 1 selectată de Comisie). Astfel, ca regulă generală, în toate hotărârile pronunțate și redactate de candidat în faza apelului, acesta procedează la o preluare *ad litteram* a conținutului sentinței, redat în cuprinsul deciziei cu ghilimele (numai cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 7 și 9 depuse de candidat și hotărârea nr. 4 selectată de Comisie). Aceeași este uneori situația și cu privire la prezentarea susținerilor părților cu ocazia dezbaterilor asupra căilor de atac deduse judecății, expuse excesiv de detaliat, cvasiintegral, în practicele deciziilor și structurate prin folosirea obsesivă a sintagmei „*la interpelarea Curții*” (hotărârea nr. 3 depusă de candidat și hotărârile nr. 25 și 30 selectate de Comisie).

Aceste aspecte generează un dezechilibru al conținutului hotărârilor în ansamblul lor, sub aspect formal, cantitativ și denotă o destrucție a capacității de sinteză a candidatului. Discrepanța structurală relevată este evidențiată și prin dimensiunea excesiv de redusă a paragrafului care concentrează, de o manieră atipică și lipsită de acuratețe – ce nu demonstrează o reală capacitate de sinteză -, motivele de apel invocate în cauză: hotărârile nr. 5 („*instanța a încălcat art. 5 NCPC pentru că nu s-a pronunțat pe fondul cauzei, a aplicat eronat prevederile art. 35 NCPC, a încălcat normele fiscale și principiul forței obligatorii a contractului*”) și 30 („*niciunul din asociați nu se poate erija singur în adunare generală și să ia hotărâri astfel, hotărârea atacată a fost prezentată în două forme ORC, convocarea pentru hotărârea atacată este nelegală fiind făcută de un avocat fără mandat, deci de o persoană fără calitate, nu are clar stabilit locul de desfășurare a ședinței, trebuia o nouă convocare pentru situația lipsei cvorumului, convocarea nu a ajuns la reclamant, au fost hotărâte aspecte care nu erau în convocator*”) selectate de către Comisie.

b) Coerența în exprimare

Punctaj acordat – 3,80 puncte

Motivare:

Calitatea diminuată a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este generată nu numai de lipsa rigorii analitice și stilul abundent al acestora, ci și de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare, considerentele care susțin soluția pronunțată se caracterizează printr-o coerență redusă.

Deși se remarcă încercarea candidatului de a expune o succesiune de argumente în susținerea soluției adoptate, unitatea demonstrației juridice este afectată. Această concluzie este fundamentată pe observațiile reținute de Comisie anterior, la punctul a) al prezentului raport, care, în esență, circumscriu un stil propriu de motivare, inadecvat, caracterizat prin nesintetizarea parcursului procesual al cauzei, în antiteză cu prezentarea extrem de succintă și într-o manieră nepotrivită a criticilor invocate în calea de atac; prin folosirea în cuprinsul considerentelor proprii a unor fraze prea lungi, în interiorul cărora sunt intercalate paranteze explicative, de natură a fragmenta coerența expunerii și a diminua consistența acesteia; printr-o acuratețe redusă a exprimării și erori de tehnoredactare.

Toate aceste aspecte umbresc valoarea juridică a motivării, impresia creată nefiind în sensul unui ansamblu unitar, echilibrat, coerent structurat.

Așadar, deși problematica juridică esențială este surprinsă și relevantă, stilul de prezentare a acesteia este dificil de urmărit, ceea ce afectează, în cele din urmă, înțelegerea sa deplină. Altfel spus, confuzia exprimării anihilează coerența motivării.

Neprecizarea poziției procesuale a intimaților, prin nemenționarea în corpul considerentelor a depunerii/nedepunerii de către aceștia a întâmpinării, reprezintă, de asemenea, o conduită aptă să afecteze calitatea și coerența hotărârilor candidatului (hotărârile nr. 5, 6, 9, 19, 24 și 29 selectate de către Comisie).

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Punctaj acordat – 3,80 puncte

Motivare:

Ca regulă generală, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă printr-o claritate redusă, întrucât motivele care susțin soluția sunt prezentate într-o manieră caracterizată prin lipsă de rigoare și limpezime logică. Altfel spus, construcțiile argumentative elaborate de candidat nu înglobează forță persuasivă suficientă, fiind vulnerabilizate printr-un stil de motivare inadecvat, ale cărui particularități au fost deja prezentate la punctele a) și b) din raport.

Deși candidatul folosește un limbaj accesibil destinatarilor hotărârii, inclusiv celor fără pregătire juridică, acesta nu este unul suficient de legat, precis, riguros. Raționamentul propus este fragmentat, de cele mai multe ori, prin introducerea unor informații conexe, adiacente, adesea defectuos formulate, de natură să distragă atenția cititorului de la firul argumentativ.

Se remarcă preocuparea candidatului pentru a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate. Pe de altă parte, atenția pentru cercetarea apărărilor părților este mai redusă, existând situații în care, în cuprinsul hotărârilor analizate, nu se face vreo mențiune despre conținutul întâmpinărilor, după cum s-a arătat deja.

Concluzionând, stilul de redactare adoptat, caracterizat printr-o capacitate de analiză și sinteză diminuată, printr-o coerență neîndestulătoare, apare inapt să răspundă standardelor profesionale de exigență și să genereze suficientă încredere în actul de justiție înfăptuit.

- d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Punctaj acordat – 4,50 puncte

Motivare:

În general, se remarcă preocuparea candidatului pentru a răspunde, argumentat, cererilor și apărărilor părților. Deși este evidentă surprinderea chestiunilor esențiale ale judecății, claritatea și coerența expunerii sunt subminate prin stilul inadecvat de motivare, consolidat de-a lungul vremii.

Argumentația candidatului include referiri la situația de fapt stabilită în temeiul analizării coroborate a probatoriului administrat, la dispozițiile legale, la principiile și/sau regulile de drept aplicabile, redate explicit.

Cu toate că este vădită intenția candidatului de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței, maniera în care acesta se raportează la probele administrate nu este îndeajuns de metodică și lămuritoare, înscriindu-se în stilul defectuos de redactare însușit.

În cvasitotalitatea hotărârilor judecătorești analizate, comisia remarcă însă rolul activ al candidatului în etapa dezbaterilor din cadrul fazei procesuale devolutive, manifestat în scopul lămuririi diferitelor chestiuni necesare pentru soluționarea cauzei. Prezentarea susținerilor părților este, însă, uneori, exhaustivă, structurată prin folosirea sintagmei „la interpelarea Curții”, de o repetitivitate supărătoare (numai cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 25 selectată de Comisie, în a cărei practică, ce se întinde pe zece pagini, s-a folosit expresia în discuție de treizeci și trei de ori).

Comisia subliniază și faptul că, în cvasitotalitatea hotărârilor analizate, candidatul omite să menționeze temeiul de drept al soluției adoptate în calea de atac dedusă spre soluționare, după cum s-a arătat deja la punctul a).

- e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Punctaj acordat – 3,80 puncte

Motivare:

Candidatul este preocupat de argumentația care susține soluția statuată în dispozitiv, existând un fir logic al expunerii ce permite înțelegerea motivelor de fapt și de drept care au fost avute în vedere de instanță la pronunțarea hotărârii. Deși este evidentă predilecția candidatului spre folosirea unui limbaj accesibil și persoanelor fără pregătire juridică, comprehensibilitatea silogismelor juridice este vulnerabilizată prin stilul greoi și inadecvat de motivare, descris pe tot parcursul raportului.

Fără îndoială, candidatul deține o bună logică juridică, însă acesta nu reușește să o transpună în hotărâri judecătorești clare, coerente și convingătoare.

De regulă, se remarcă faptul că acesta procedează la o încadrare a criticilor invocate în recurs în motivele de nelegalitate prevăzute strict de legiuitor, chiar dacă partea le-a dat o încadrare greșită, cu înlăturarea de la analiză a celor de netemeinicie. Există însă și situații în care, nu s-a procedat la încadrarea corectă a criticilor invocate de parte, în cazurile de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) C.proc.civ. (hotărârea nr. 16 selectată de către Comisie, în care, desi recurentul a înțeles să invoce și încălcarea normelor procedurale statuate de prevederile art. 22 C.proc.civ., recursul a fost soluționat exclusiv prin prisma motivului de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C.proc.civ.).

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Punctaj acordat – 4,50 puncte

Motivare:

Sub rezerva prezentării extrem de ample a parcursului procesual al cauzei în cazul tuturor hotărârilor pronunțate în faza apelului, unde, așa cum s-a arătat în precedent, candidatul uzează, invariabil, de preluări insuficient sintetizate, chiar integrale, prin folosirea ghilimelelor, motivarea propriu-zisă a soluției adoptate în calea de atac este moderată ca întindere, acesta dovedind capacitatea de a decela aspectele cu adevărat utile în plan juridic, concentrându-și argumentația asupra lor.

Nu poate trece însă neobservat, stilul inadecvat de motivare, de natură să distragă atenția cititorului de la chestiunile esențiale și de la firul raționamentului inițiat, și nici dezechilibrul care există între prezentarea pe larg a conținutului cererilor, întâmpinărilor, ori a considerentelor hotărârilor atacate, chiar a concluziilor părților cu ocazia dezbaterilor, pe de o parte, și caracterul excesiv de concis, adesea impropriu sintetizat, al motivelor invocate în calea devolutivă de atac, pe de altă parte.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

În general, dispozitivul hotărârilor pronunțate de candidat este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, facilitând punerea în executare a statuărilor instanței.

Comisia remarcă însă faptul că, există și situații în care acuratețea dispozitivului este afectată (hotărârea nr. 4 selectată de Comisie - „*respinge suspendarea judecării*”).

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Punctaj acordat – 8,00 puncte

Motivare:

Examinarea hotărârilor judecătorești redactate de candidat impune concluzia că, în activitatea de judecată, acesta înțelege însemnătatea analizării și interpretării probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului în cauză și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

Cu toate acestea, forța persuasivă a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este vulnerabilizată prin detalii explicative intervenite sistematic în cuprinsul considerentelor, după cum s-a arătat anterior.

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

Analiza hotărârilor judecătorești selectate de comisie relevă absența vreunei trimiteri realizate în corpul considerentelor acestora la jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, inclusiv la cele pronunțate de către instanța supremă în mecanismele obligatorii de unificare jurisprudențială.

Într-o singură hotărâre (nr. 7), depusă chiar de candidat, a fost remarcată valorificarea adecvată, în raport cu obiectul litigiului, a dezlegărilor statuate de CJUE.

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Punctaj acordat – 9,5 puncte

Motivare:

În perioada supusă atenției, au fost înregistrate unele hotărâri pentru care a fost depășit termenul legal de redactare, însă Comisia notează că întârzierile semnalate sunt scuizabile, în condițiile în care, numărul de cauze în care candidatul a participat la judecată și numărul de hotărâri redactate, s-au înscris, de regulă, peste încărcătura medie de cauze pe judecător și, respectiv, peste numărul mediu de hotărâri redactate de judecători la nivelul secției în care acesta a funcționat, îndeplinind, totodată, și alte activități profesionale, potrivit relațiilor comunicate.

V. Punctaj total: 59,70 puncte

Data: 29 februarie 2024

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

Președinte:

Membru:

Membru:

